

Bilaga AFSL till SBK 2022.pdf

Stadsmiljöföreningen AFSL yttrande

Över samrådsförslaget Lunds nya ÖP ...

Utgående från ÖP2018 och Ks direktiv till översyn av denna samt den planeringsstrategi som senare tillkommit.

Samt, de skrivelser vi delgav SBK under 2022 som givit struktur på detta yttrande

- Processen
- Tillväxt
- Klimat
- Den goda boplatsen
- Strukturalternativ för ÖP24
- slutsatser

Processen

Stadsmiljöföreningen AFSL har genom sin temagrupp för ÖP följt planeringsprocessen sedan Ks direktiv 210901 genom det s k församrådet. Gruppen har under arbetet sökt dialog, men något egentligt åsiktsutbyte kom inte till stånd.

Skrivelser har tillsänts stadsbyggnadskontoret med preciserade synpunkter, under följande teman: Om tillväxt; Om klimatet; Den goda boplatsen; Strukturalternativ för ÖP24. Vi använder dessa i detta yttrande.

Planmaterialet

Vi inleder emellertid här med synpunkter på det aktuella ÖP-materialets struktur, begrepp, språk och läsbarhet, och jämför det med motsvarande i gällande ÖP18.

Inför Öp18 beslutade Kf 2015, bl a:

”Översiktsplanering ska utvecklas mer strategiskt och i högre grad vägleda efterföljande planering och lovgivning ... bör vara kommunens ledande och övergripande styrdokument för all annan samhällsplanering”.

ÖP18 levererades i två steg, först planstrategi med 70 sid, sedan markanvändning med 110 sid, som sammanfogades till ÖP del 1 och del 2 samt karta och MKB, tillsammans 278 sidor. Del 2 antogs som formell ÖP.

Aktuellt ÖP-arbete (ÖP25?) landar i 832 sid, strukturerat som 6 delar och tre bilagor, där delarna är fristående dokument som man tvingas att läsa ett och ett. De omfattande upprepningar och överlappningar som finns i de olika delarna är komplicerade för läsaren att hantera.

Hur ska alla de, som har rätt att tillgodogöra sig planprocessen och som enligt lag förväntas bidra, kunna ta sig in i detta mastodontmaterial, tolka och använda det? Finns någon vägledning?

Länsstyrelsen har att granska all detaljplanering och se om den överensstämmer med ÖP, med dess avsikter (5 kap PBL 7 §, tillsynsansvaret 11 kap 3, 10 §§).

Hur kan detta omfattande verk inordnas i deras rutiner? Hur ska de uppfatta och använda det förvandlade språket, där mera distinkta ordval i ÖP18 såsom ’ställningstagande’ byts till ’riktlinjer’, t ex ”Här kan du läsa om vilka riktlinjer som gäller specifikt”.

Detta ÖP-förslag använder 'ställningstagande' tvärt emot det i ÖP18, där det var närmast 'direktiv'. Här i temaavsnittet används rubriker i ordning: inledning, utgångspunkter sedan ställningstagande (svepande) därefter strategier (programmatiska beskrivningar), till sist inriktning (generellt, som "Planeringen ska inkludera", "beaktas i planeringen" Platser och förutsättningar ... ska skapas". Hur ska sådant kunna tillämpas vid detaljplanering? Säkra kvalitet? Avsnittet ska kanske motsvara lagens "hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras". Hur ska användare och granskare veta vad?

Det är tydligare i del 2, "Planens huvuddrag", med lagens markanvändningskarta och "Riktlinjer till mark- och vattenanvändningen". Där ska svaren finnas på lagens "ge vägledning för beslut om hur mark ... ska användas ...", under 'generella riktlinjer' resp 'riktlinjer' -- dessvärre allmänt hållna (t ex "... perspektiv ska beaktas i planeringen", "... behov ska prioriteras").

Del 3 Geografiska har bara beskrivningar, ev strategier. Riktlinjer för olika delområden är mest värderingar och beskrivningar.

Hur distinkt är 'riktlinjer' juridiskt? ordet används som rubrik till det som är svar på PBL 3 kap 3§ "... vad kommunen anser ...". Riktlinjer är vagt i svenska språket, 'si eller så', ungefär, fri tolkning. Boverket skriver om ÖP "... avsiktsförklaring ... politiskt måldokument, ska vara strategisk och vägledande för beslut i plan- och lovärenden ... med tydliga ställningstaganden".

Varför byta till riktlinjer? Hur stämmer detta med Kf "styrdokument" (2015)?

Och hur överensstämmer det med vad som skrivs i inledningen av förslaget: "

Översiktsplanen vägleder beslut om detaljplan och bygglov och vad som är en lämplig förändring av den fysiska miljön" (del 1 sid 28). Med vad?

Medborgarinflytandet enligt PBL 3 kap 8§ och Ks direktiv och Utvecklingsplanen. Lagstiftaren (och Boverket) argumenterar för stärkt medborgarinflytande och för att planeringsprocessen ska ha öppet församråd före det formella samrådet, då dialog övergår i juridik, dvs då yttranden står för ändringskrav.

Kommunen ska givetvis använda tillgängliga erfarenheter, kunskaper och idéer. Man hävdar ständigt: "*Lund skapar framtiden med kunskap, innovation och öppenhet*". Kunskap och erfarenheter finns naturligtvis hos medborgarna i Lund, och kreativitet flödar, men man har inte velat släppa in till församråd. Arbetet 2023 skedde i tysthet, närmast som ett hemlighetsmakeri (det tidigare arbetet med ny ÖP24 hade dock försök till öppningar med enkät och skolbesök etc).

ÖP-förslaget strider grovt mot dessa lagstiftarens och demokratins krav och mot kommunens egna direktiv. Läsbarhet, tolkningsbarhet måste förbättras avsevärt.

Redovisning av "dialoger" i detta ÖP-material kan bara ses som en skönmålning med många sidor med text, slutsatser, tabeller och statistik på mycket mager grund, och den propsar på att vara ett genuint uttryck för lundabornas åsikter.

Sålunda menar man att den tidiga dialogen våren 2022 gav följande önskemål:

- Bevara och utveckla grönområden
- Värna stadskärnans och byarnas karaktär och utbud
- Bygg men bevara jordbruksmarken
- Utveckla kollektivtrafik och cykelvägar
- Minska klimatpåverkan
- Bygg fler bostäder och trivsamma bostadsområden

Allt detta kan man kanske hålla med om, men det kan knappast betraktas som uttryck för medborgarnas åsikter.

Planeringsstrategi

"I maj 2023 antog kommunfullmäktige kommunens första planeringsstrategi enligt ny lag. Planeringsstrategin ska tas fram tidigt i mandatperioden. Den pekar ut prioriterade behov av fortsatt översiktsplanering ..."

Den nya lagen (PBL 3 kap 23 §) kräver, för politisk relevans, att det inom 24 månader efter ett kommunalval ska antas en planeringsstrategi – alternativt ny ÖP.

Ks gav BN direktiv att göra ny plan 210901, vilket SBK redan arbetade med. Enkäter mm gick ut tidigt 2022. Ny ÖP borde ha kunnat antas före september 2024, men så blev det inte. I stället kom förslag till planeringsstrategi, som Ks och BN beslutade i efterhand. Planerarna fick därigenom mer tid att åstadkomma det förslag som nu är på samråd.

Vad säger planeringsstrategin?

”Planeringsstrategin pekar ut prioriterade behov av fortsatt översiktsplanering under mandatperioden och ligger till grund för beslut i kommunstyrelsen om uppdrag om fortsatt översiktsplanering.”

ÖP18 bedöms aktuell i förhållande till kraven i plan- och bygglagen ovan. Nya förutsättningar tas om hand i den pågående revideringen ... som leder mot målen i kommunens vision med utvecklingen av den fysiska miljön.

Följande prioriterade behov under innevarande mandatperiod pekas ut

- Pågående revidering av Lunds kommuns ÖP fortsätter enl Ks direktiv
- fördjupning av ÖP för Genarp, Källby, Kunskapsstråket med sjukhus-området
- uppdatering av Utbyggnadsplan 2030

Med utgångspunkt i beslutet om planeringsstrategi har arbetet fortsatt med revidering av ÖP under 2023.

Utöver kommunens vision, mål och styrdokument behöver ÖP förhålla sig till planer och strategier på regional, nationell och global nivå, som exempel på sådana styrdokument anges Grönprogrammet, Energiplanen, Avfallsplanen och kommunens fem vattenplaner.”

Samrådsförslaget beskriver dessa, inte mer. Man upprepar alltför ofta: ”Den fysiska planeringen i kommunen ska skapa förutsättningar ...”: för allt möjligt, men knappast för vad och mycket sällan hur. Man skriver vidare: ”Jordbruksmark bör inte tas i anspråk ... andelen fossilfria resor ska öka ... stärker en hållbar stads- och landsbygdsutveckling” ... etc.

Kan man kalla detta förslag för ett politiskt dokument?

Ingen vision om landskap och bebyggelse visas. Vad är det politiken strävar efter på lång sikt? Ska ta ansvar för?

Planeringsstrategin måste utgå från fullmäktiges beslut inför ÖP18:

”Översiktsplanen bör vara kommunens ledande och övergripande styrdokument för all annan samhällsplanering”, och då även omfatta den omställning som det globala klimathotet kräver. Beslut i LundaEko och LundaMats måste finnas i och relateras till i samrådsförslaget och i planeringsstrategins prioriteringar.

Lunds kommuns vision:

Lund skapar framtiden med kunskap, innovation och öppenhet. I Lund har kunskap förändrat världen i mer än 1000 år. Nyttänkande och problemlösande ligger i vår natur. Vi hämtar kraft i historien för att tillsammans med andra skapa framtiden.

Kan vi fortfarande ”mötas, skratta och lösa världsproblem” 2050?

Vad ska/kan man besluta om, systematiskt? Vad går att göra politik av - långsiktig politik - i det aktuella förslagets överdimensionerade material, som saknar överblick och transparens.

Vi återkommer till vad som bör/kan göras.

Syftet

Som lagen säger är ÖP kommunens samlade strategi för hur mark, vatten och bebyggelse ska användas, utvecklas och bevaras. Den pekar ut en riktning för hur kommunen ska utvecklas på lång sikt samtidigt som den vägleder beslut här och nu: ”En ÖP ska kommunen ha, den ska ange inriktningen för den långsiktiga utvecklingen av den fysiska miljön”.

Då denna ÖP sträcker sig till år 2050, borde den då inte förmå att formulera vilket Lund man strävar efter? Den måste ju visa hur kommunen med sina livsmiljöer borde vara, dvs tydligt uttrycka en innehållsrik vision.

ÖP-förslagets textmassor är snarare en beskrivning av hur det är nu.

I stället för sträva efter att bygga för "Sveriges bästa livsmiljö" nöjer sig ÖP-arbetet med att söka utrymme för önskad tillväxt, t o m reducerat till att avse ökat antal bostäder i en situation då hållbarhet måste vara prioriterad och åkermarken fredad.

Vad säger ÖP-samrådshandlingar?

"Översiktsplanen ger en gemensam riktning för alla som arbetar med planering i Lunds kommun, såväl offentliga som privata aktörer. En inriktning mot förtätning innebär ett mer komplicerat genomförande i jämförelse med traditionell planering som bygger på ianspråktagande av jordbruksmark Nya samverkansformer behöver utvecklas" (del 1 sid 28).

Hur i hela friden ska dessa "alla" kunna uppfatta det som ska vara "gemensamt"?

Rullande planering (del 1 sid 29)

Kontinuerlig översiktsplanering är en ambition i kommunen, också hos lagstiftaren. Detta är inte oproblematiskt.

Ambitionen är att ÖP ska kunna vara aktuell, möta uppkomna förändringar, dvs lägga till/ändra text och markanvändning.

Hur behåller man, garanterar stringens och långsiktighet? Hur undviker man politiska pendelrörelser?

Planeringsstrategin som ska antas varje mandatperiod efter valet kan låta som en garanti, men den är principiell. Själva ÖP är mycket mer detaljerad.

En rullande planering med ändringar då och då är vad lagen tillåter kan det tyckas, men så är det inte. Enligt PBL 3 kap 8, 27 §§ ska kommunen vid ändring av planen samråda med länsstyrelsen samt ge kommunens medlemmar, (... och enskilda i övrigt som har ett väsentligt intresse av förslaget) tillfälle att delta i samrådet. ...

Under samrådet ska kommunen redovisa förslagets innebörd, skälen för förslaget, förslagets konsekvenser ... Men enligt tillägg med lagens 24 § kan kommunen vid ändring "av viss del" göra en enklare kungörelse av förslag, fortfarande med samrådsredogörelse och MKB.

Varje ändring ska sålunda hanteras som hel ÖP, en tung process. Detta kanske leder till att man dröjer med ändringar till en 'total' översyn. Eller kanske lagen ändras mer. I alla händelser innebär ändring att fokus läggs på begränsad del med uppenbar risk att tappa långsiktighet och helhet med konsekvenser för klimat och ekosystem – och för "Sveriges bästa livsmiljö". Både för politiken och medborgarna.

Utredningsområdena nytt sjukhus och Källby är exempel på vilande ändringsbehov.

Markanvändningskartan

Kommunen ska i ÖP redovisa grunddragen i fråga om den avsedda användningen av mark- och vattenområden för hela kommunen. Grunddragen ska framgå av karta (PBL 3 kap 3 §). Av planen ska det även framgå hur kommunen anser att den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras. Detta följs upp i 5 kap 7§: "... bestämmelser ... detaljplan ... förenlig med ÖP eller länsstyrelsens granskningsyttrande enligt 3 kap 16 §", och vidare i 11 kap 3§: "Tillsynen (av kommunala beslut) ska utövas av regeringen, länsstyrelsen." och i 11 kap 10§: "Länsstyrelsen ska överpröva kommunens beslut", samt i 11§: "... upphäva kommunens beslut att anta, ändra eller upphäva en detaljplan ...".

Markanvändningskartan fungerar inte utan förklarande text, bestämning av användning och villkor. Det är vad en stor del av de 832 sidorna går ut på. Måste det vara så? Denna ÖP säger sig vara tvungen att inkludera befintliga fördjupade ÖP. Också dessa omvandlingar måste följaktligen granskas, vilket ger ett betydande arbete utöver att granska de 832 sidorna.

Anmärkningsvärt är här att planeringsstrategin noterar: "Vid fortsatt hantering av 'Värna vinna staden' behöver fördjupningens ställningstaganden hanteras i samband med pågående revidering av ÖP. Därutöver är dokumentet i flera delar fortsättningsvis ett relevant kunskapsunderlag. Men i samrådshandlingen finns 'Värna vinna staden' bara med i en uppräknings av FÖP i del 3, inte ens som referens någonstans. Vi återkommer om detta.

Översiktsplanen

I yttrandet över relevanta avsnitt av de nio delar planförslaget består av, väljer AFSL att utgå från vårt arbete under det s k församrådet, då vi under år 2022 lämnade synpunkter på översiktsplaneringen, dess arbete, mål och kvaliteter i form av fem skrivelser, med teman om tillväxt, klimatet, den goda boplatsen och strukturalternativ för ÖP24.

Omstrukturering

"ÖP vägleder beslut om detaljplan och bygglov och vad som är en lämplig förändring av den fysiska miljön", som det hävdas i handlingarnas inledning. Detta ska då vara möjligt att göra konkret politik av.

Här lämnar vi förslag på hur ÖP-förslaget kan omstruktureras.

Det kan ske genom att inleda del 1 med en vision för Lund anno 2050 för mark, vatten och bebyggelse (befintlig och ny), det Lund man strävar efter, hur kommunen och dess livsmiljöer då borde vara, dvs en tydlig innehållsrik vision som ÖP grundas på.

Där ska även visas de alternativa strukturer för kommunen och orterna och de huvudsakliga argument, inkl alla styrdokument, som lett fram till val av förslag, för att därefter låta det följas av sammanställda ställningstaganden (överblickbart).

Denna del 1 blir på så sätt ett hanterbart och begripligt dokument för politiken och medborgarna, det politiska verktyg som lagstiftaren efterlyser och det som blir det juridiskt antagna dokumentet.

Övriga delar, områden och teman kan betraktas som en argumentering att gå till, där MKB och BKA står för kunskapsförankring och konsekvensbedömning.

Här följer våra fyra teman:

Tillväxt

Behöver Lund växa, måste Lund växa? Varför? Var? Hur?

Dessa frågor behandlar vi i tidigare skrivelse till SBK (220804). I samrådsförslaget står ett ökat bostadsbyggande för *tillväxt*. Men ordet *tillväxt* används inte i formuleringarna, det förefaller ha tagits för givet. Tillväxt är ett paradigm som vuxit sig allt starkare sedan 50-talet och som numera är något man med självklarhet betraktar som eftersträvansvärt. Detta ifrågasätts dock alltmer ur ett klimat- och hållbarhetsperspektiv. Också ur ett ekonomiskt perspektiv kan det ifrågasättas. Det finns studier av ekonomiska effekter vid befolkningsförändringar som visar att befolkningstillväxt är resurskrävande och tenderar att innebära högre kostnadsnivåer för de befintliga invånarna.

I föreliggande översiktsplan anges sex prioriterade inriktningar som utgångspunkt för Lunds kommuns fysiska planering. Varken i rubrikerna eller i den löpande texten nämns orden *tillväxt* och *växa* utom på ett fåtal ställen, det framgår att man med tillväxt bara avser tillskott av bostäder och verksamheter -- mycket talar för att manoreflekterat ser tillväxt som något eftertraktat. Man nämner desto oftare ordet *utveckling* som också har en positiv konnotation och i flera sammanhang kan betraktas som synonymt med tillväxt. *Begreppet tillväxt tas alltså för givet som något positivt, men det måste problematiseras.*

Behöver Lund växa?

I Lunds kommuns *Bostadsförsörjningsprogram 2030* ges förutsättningarna för bostadsutvecklingen i kommunen. Omfattningen av bostadsbyggandet grundas på en prognos med en förväntad befolkningstillväxt från 125 000 invånare år 2019 till 145 000 invånare år 2030.

Lund växer år från år, är attraktivt. Det tas för givet, ger prognoserna. Ger också *en stor efterfrågan på bostäder. Men finns det gränser? Det hävdar vi.*

Ks direktiv till ÖP: "det ska finnas möjlighet till minst 800 färdigställda bostäder per år plus 400 i reserv där en hög andel ska vara i förtätningsprojekt".

Ks vill alltså ha möjlighet att rymma det antal bostäder man tänker sig. Ett stort antal bostäder färdigställda blir tillväxt, självgenererad, en befolkningstillväxt i första hand genom inflyttning. Politiska ambitioner som följer 'strömmen', men också debatteras, tillväxt ifrågasätts genom åren/decennierna.

Samrådsförslaget utgår från direktivet, vilket innebär 20.000 respektive 30.000 nya bostäder under de närmaste 25 åren. I samrådsförslaget ska en stor del av utbyggnaden tillföras inom befintlig bebyggelse genom förtätning och omvandling, men man framhåller samtidigt att det kan vara svårt att tillgodose alla behov inom tätortens gränser, vilket då innebär att jordbruksmark kan behöva tas i anspråk. Inom i kartan utmärkta områden för bebyggelse och verksamheter är totalt 460 hektar jordbruksmark. I reservområden (efter 2050 – eller innan?) endast jordbruksmark.

Därtill att förutsättningarna för att få utrymme för en grön miljö inom tätorten försämras. Samrådsförslaget saknar alternativ. AFSL hävdar att det finns gränser, att man måste söka andra alternativ – om tillväxt är nödvändig.

Det är också uppenbart att det i de tätorter där större utbyggnadsområden ligger utanför dagens tätortsgräns är risken stor att landskapsbilden och landskapets historiska värden påverkas negativt.

Vi ifrågasätter Ks direktiv om möjliga stora utbyggnadsvolymer som egentligen inte motiveras av den demografiska utvecklingen utan av önskad inflyttning, något som innebär att man med stor sannolikhet måste ta jordbruksmark i anspråk för byggnation och samtidigt krympa utrymmet för en funktionell grön infrastruktur med biologisk mångfald och andra ekosystemtjänster.

Det finns gränser för tillväxten – dess konsekvenser måste erkännas och analyseras.

Också för kulturhistoriskt värdefulla miljöer innebär tillkommande bebyggelse påverkan, och i delar av kommunen, framför allt i stadskärnan kan en förtätning innebära en förändring i karaktär och identitet. *Hur kan stadskärnan utvecklas och samtidigt skyddas?* Kommunens högt ställda ambitioner i många avseenden, som "Sveriges bästa livsmiljö", faller det på tillväxtens villkor, att den sker med definierade goda kvaliteter för attraktiva boplatser, som ger behov att investera i olika slags infrastruktur, i grönstruktur och parker, i förskola och skola samt i kultur- och fritidsanläggningar, *något som kan visa sig kostsamt för kommunens invånare.*

Är det ett mål i sig att Lund måste växa trots att man ser konsekvenserna, eller, riktigare, utan att man tar hänsyn till dem. Hur kan man hantera livsmedelsförsörjningen, klimatet, kulturvärdena, folkhälsan, grönstrukturer, goda boplatser, allt som är bra för barns uppväxtvillkor och som också är bra för alla. Hur ska man hantera den ökade energikonsumtion som kan förväntas vid tillväxt? Man vet att *den gröna omställningen* inte räcker för att uppnå klimatmålen, och att det dessutom kommer att krävas en betydande minskning av energiförbrukningen och en nödvändig livsstilsförändring för alla. Det vilar på översiktsplaneringen med dess kompetens att hantera detta. Man skriver om mycket av det, men ger inga konkreta direktiv, inga fysiska åtgärder.

Översiktsplanens uppgift att "vara det ledande och övergripande styrdokumentet för all annan samhällsplanering", (KF 2015), måste vara ett samspel mellan kompetens och politik.

Dessa och andra viktiga frågor riskerar med detta planförslag att komma i andra hand om de underordnas en ensidig syn på tillväxt med ständigt upprepade och till slut självuppfyllande prognoser. Den kommer att ställa krav på utbyggd infrastruktur m m med svåröverskådliga ekonomiska och andra konsekvenser, kanske rentav förlust av det som gör Lund till en attraktiv kommun att leva i.

Vid all samhällsplanering måste det allmännas intressen gå före den enskilda medborgarens utan att man tappar bort perspektivet att det som är bra för medborgarna ofta är bra för hela samhället, såsom åtgärder som befördrar både fysisk hälsa och psykiskt välmående. *Samhället utvecklas för att tillgodose den enskilda människans behov – inte för exploatörernas profit. Kommunen kan och ska styra med sitt planmonopol, och det är med översiktsplanen som verktyg som detta ska ske.*

Lund är i många avseenden unikt, inte bara med sin tusenåriga historia utan kanske i ännu högre grad med sina högkvalitativa verksamheter såsom ett högt rankat universitet och ett stort universitetssjukhus, båda med forskning på hög internationell nivå. Dessa båda institutioner genererar också behov av utveckling inom en mängd andra områden och det är detta som gett Lunds kommun epitetet *regional tillväxtmotor*. Med de politiska ambitioner det medför.

Tillväxtens gränser i Lund leder i högsta grad till den regionala nivån, med dess regionplanering. Användningen av den skånska marken kan där ske mer övergripande med hänsyn till landskapets resurser. Allt måste inte ske inom kommunens gränser, verktyg för att bryta upp dem är nödvändiga.

Sammanfattningsvis anser vi här:

- att tillväxt som uttryck för en i alla avseenden gynnsam samhällsutveckling ska ifrågasättas
- att det krävs en djupare analys av tillväxten och dess konsekvenser
- att det saknas en *förtätningpolicy* som ska ligga till grund för byggnation inom den befintliga tätorten och hur man vill utveckla attraktiva boendemiljöer
- att allt byggande ska reserveras för väl motiverade ändamål, och att det ska styras enbart av de behov som följer med den demografiska utvecklingen
- att ingen del av den högvärdiga åkermark som omger staden ska bebyggas, och att man ska sträva efter en tydlig gräns mellan stadsbebyggelse och landsbygd.
- att man måste visa hur mycket Lund under givna förutsättningar kan bidra med för att tillgodose de behov som uppkommer då Skåne växer – med goda livsvillkor för såväl vuxna som barn med avseende på boendemiljö och gröna och blå kvaliteter.
- att samrådsförslaget saknar en tydlig vision av vilka kvaliteter det är som gör Lund till en attraktiv plats att bo och verka i, och hur man med konkreta ställningstaganden kan undvika att dessa värden går förlorade i en framtid där man låter staden växa.

Klimat

Klimatfrågan måste betraktas och behandlas som vår tids största utmaning. Det är hög tid för världen att agera kraftfullt. Omställningen kräver ett paradigmskifte och insatser på såväl global som regional och lokal nivå. Vi har varit medvetna om situationen sedan decennier och nu är det dags att gå från ord till handling. Därför är det helt nödvändigt att det övergripande målet i kommunens ÖP måste vara att bidra till klimatomställningen och styra mot ett hållbart samhälle.

Det är ÖP uppgift att ”vara det ledande och övergripande styrdokumentet för all annan samhällsplanering”, (KF 2015).

Vi har tidigare i en skrivelse till SBK daterad 2022-08-31 framfört bl a följande:

”Vid genomläsning av direktiven finner vi att klimatet endast finns omnämnt under

punkt 2, och då i samband med byggande. Under punkt 4 är LundaEko omnämnt men utan referens till klimatet, och under punkt 6 nämns planens mål avseende mark- och vattenanvändning, och att ÖP skall baseras på LundaEko, som kommunen betraktar som "kanske det viktigaste miljöprogrammet hittills".

Vi tycker att detta är ett tämligen vagt underlag för ÖP-arbetet med avseende på klimatfrågan, och vi undrar hur ni utifrån er profession uppfattar de direktiv ni fått angående klimatet? Ni ska tolka fullmäktiges alla beslut i klimatfrågan, såsom att Lund ska vara klimatneutralt till år 2030 (överenskommet med en rad andra europeiska kommuner), och att LundaEko skall tillämpas. Hur kan ni, med de redskap ni förfogar över, bidra till att Lund om sex år skall vara klimatneutralt?

Vilket inflytande har Klimatpolitiska rådets synpunkter på klimatarbetet, och hur kan ni integrera dessa i ÖP?"

Klimatpolitiska rådets förslag bygger på FN:s mål, EU:s mål och statens mål på området. Man är kritisk till regeringens miljö- och klimatarbete, och en granskning av regioners och kommuners arbete torde ge samma omdöme.

Oavsett brister på högre nivåer måste kommunen ta sitt ansvar och basera ÖP på de övergripande målen.

Ett exempel är biltrafiken, som står för en betydande del av klimatbelastningen. Utsläppen måste på kort tid begränsas på olika sätt.

Detta måste påverka planeringen. Det kan avgöra var utbyggnad av bostäder och verksamheter kan ske. Det påverkar hur trafiksystem, vägar och kollektivtrafik ska utvecklas.

Vi tycker att man börjar i fel ända. Utbyggnadsvolym och markanvändning för utbyggnad planeras först, sedan kompletteras befintlig struktur för trafik och annan infrastruktur.

Istället bör man utgå från uppgiften att minska koldioxidutsläppen vilket sätter infrastrukturen och klimatomställningen först och leder till både möjligheter och begränsningar för tillväxt och utveckling av en hållbar klimatneutral kommun.

Ett annat exempel är energiområdet. Det krävs en kraftfull satsning på sol- och vindenergi. Kommunen kan aktivt bidra genom att sätta upp solceller, installera laddstolpar och bygga vindkraft på sin egen mark.

Det finns i samrådsförslaget referenser och kopplingar till mål och ambitioner i kommunens styrdokument för klimat och miljö t ex LundaEko. Det är dock inte integrerat på ett sådant sätt att dessa program tydligt styr ÖP olika delar. 'Grönstruktur' är en kategori, dvs markerade arealer och stråk. I text saknas relation till antaget Grönprogram (från jan -20 är). Programmet är knappt nämnt

Det krävs också att ÖP tar ställning till Direktivens "Högproduktiv jordbruksmark ska inte tas i anspråk om inte översiktsplanen stödjer det "

ÖP kan bidra till klimatomställningen på ett mycket tydligare och mer aktivt sätt än som uttrycks i samrådsförslaget.

Vi anser att

- ÖP ska utgå från det övergripande målet att bidra till klimatomställningen och ett hållbart samhälle, ekologiskt, socialt och ekonomiskt.
- ÖP måste baseras på och ledas av regionala, nationella, europeiska och globala miljö- och klimatmål samt integreras med kommunens egna hållbarhetsmål.
- Klimatpolitiska rådets förslag måste omsättas i ÖP
- Kommunen snabbare och mer aktivt måste planera för minskning av koldioxidutsläppen från trafiken.
- Kommunen kraftfullt ska satsa på utbyggnad av sol- och vindkraft genom att i ÖP anvisa lämplig mark.

Den goda boplatsen

I ett individperspektiv ska en boplats ha **identitet** som gör att man kan känna sig hemma. Lund är en plats som är känd för att vara ett gott ställe att leva och verka i, och så måste det förbli.

Och vidare, ha en **närmiljö** som inbjuder till aktivitet och rekreation. Hälsoaspekter måste beaktas. Grönt och blått i synfältet inifrån. Dålig luftkvalitet och buller är problem som ÖP ska hantera.

För boplatsens kvaliteter begränsas exploateringsstalet till högst 1,5.

En god boplats har direktkoppling till grönstruktur.

Så skrev AFSL ÖP-grupp redan 220630, fortsatte bl a med "Den goda boplatsen" till Lunds planerare sept-22 (bifogad), bas för denna del av vårt yttrande över samrådsförslaget.

Ks direktiv andas höga ambitioner med formuleringar som "Sveriges bästa livsmiljö" och "attraktiva boendemiljöer" och "Agenda 2030 och barnkonventionen ska genomsyra arbetet" för god livsmiljö. Den gällande ÖP18 har konkreta ställningstaganden. *God bebyggd miljö*, är ett av 16 miljökvalitetsmål.

Detta samrådsförslag är däremot inte konkret. Det formulerar sig endast allmänt med riktlinjer som t ex "Barns behov ska särskilt beaktas", "Barn och ungas behov ska prioriteras i närmiljö". Vilka behoven är och hur de ska prioriteras hör till ÖP uppdrag enl barnkonventionen, direktiv och styrdokument. Barns uppväxtvillkor. Barn hemma i stimulerande miljö från koltåldern till förskole- och skolåldrarnas upptäckande ... Utemiljön som skola.

Det gäller boplatserna som miljö ur alla aspekter, som social, kulturell och ekologisk närmiljö för hållbarhet ...

Samrådsförslaget beskriver dessa dimensioner, men konkretiserar inga kvalitativa anspråk, har inte försökt att analysera vad direktiven innebär. Text konkretiserar grönprogrammet och ÖP18 vissa krav på den gröna miljön.

"Exploateringsstalet högst 1,5" förutsätter omsorgsfull organisering av bebyggelsen med skärpt uppmärksamhet på mikroklimatet med sol ute i minst 5 timmar (vårdagjämning), utanför dörren/porten. Det måste framgå av ÖP.

Vad är god kvalitet avseende boendemiljö, för vardagsvillkoren, i morgon och i framtiden? Vad skulle lundaborna söka om de visste vilka alternativ som kunde finnas? Det är en pedagogisk utmaning för kommunen och alltså för ÖP. Ända ner till bostadens relation till omvärlden, utanför dörrar och fönster, att kunna se blå himmel och levande grönt (krav ur folkhälsoperspektiv). Boplatsen som del i en vardaglig helhet, socialt och kulturellt -- känna delaktighet och identitet.

Vad skapar relation till staden i övrigt? Vilka kvalitativa anspråk kunde ÖP ställt? Utan struktur och utan intresse för den befintliga bebyggelsens befolkning, är det tyst. Ett direktiv till ÖP 2010 var effektivt prioritera kollektivtrafiken och dess hållplatser, och det var enkelt att i detta se uppenbara stadsmiljöeffekter. Kan ge stad med kedjor av hållplatstorg som mötesplatser (se Strukturkapitlet nedan). Kring ett sådant torg i en befintlig bebyggelse kan man omvandla, komplettera och förtäta med aktiviteter och service i bottenvåningarna och med heterogent boende. Själva torget och dess innehåll skapar kultur och ger stadsdelen identitet. Det förutsätter en faktisk närhet, vara delaktig. Till det, det nödvändiga behovet att påverka vardagsrutiner, uppleva närhet till vardagsmålen -- gå, cykla, hellre ta buss än bil. ÖP ansvarar för en robust verklighet för lundabor från nu till 2050 och vidare och då, också som bidrag till det samlade klimatarbetet, göra en insats för att påverka deras livsstil.

Detta är en möjlighet som översiktsplanerarna sumpat. Kommunen har redskapen för att kunna åstadkomma det. Vi menar:

Att samrådsförslaget saknar ställda kvalitativa anspråk på den byggda miljön

Att ÖP ska begränsas exploateringsstalet, för "attraktiva boendemiljöer" med grön utemiljö för samvaro, lek och rekreation i gott mikroklimat

I föreslagen ÖP är sex av de sjutton tematiska inriktningarna ägnade åt att understryka betydelsen av hållbara boendemiljöer. Detta är ingen slump eftersom en av kommunens allra viktigaste uppgifter är att utveckla, leda och samordna arbetet med att skapa boendemiljöer som är hälsosamma, trivsamma och trygga för alla sina invånare. ÖP, som är ett av kommunens tyngsta styrdokument, är uppbyggd kring ett flertal andra styr- och policydokument som alla uttrycker ambitioner, dock sällan styrning, för en sådan utveckling. Dokumenten är huvudsakligen avsedda för kommunens organisation men deras efterlevnad i planarbeten behöver belysas.

För att jämföra utfästelser med utfall i arbetet med planförslag föreslås

att i allt planarbete ska det göras en utvärdering av följsamheten gentemot tillämpbara styrdokument, om ställningstaganden, riktlinjer etc följs.

att signifikanta avvikelser följs upp med konsekvensanalyser

att ÖP ges en utformning som underlättar denna typ av utvärdering

Trots ett stort exploateringsstryck under ett flertal år saknar Lunds kommun ett konkret pedagogiskt ramverk som ska fungera som stöd för olika aktörer som arbetar med stadsbyggnad och arkitektur. Av nämnda skäl har många kommuner utformat arkitekturprogram vars principer och strategier är tydliga med pedagogiska beskrivningar och resonemang som gör dem lätta att förstå och tillämpa. Konsulter, markägare och exploatörer kan använda arkitekturprogram för att skaffa sig en tydlig bild av kommuners förväntningar i sitt eget arbete med att utveckla projekt. Genom att väcka insikt om kvalitet och långsiktig hållbarhet skapas goda förutsättningar att bidra konstruktivt till kommuners utveckling.

För att skapa en kraftfull ÖP som står för spelregler som säkerställer att alla aktörer får gemensamma riktlinjer och en gemensam plattform för hur man vill bygga och utveckla den byggda miljön i Lunds kommun finns det behov av:

att snarast färdigställa ett arkitekturprogram som bl. a utvecklar ÖP strategier

att göra en ändring i ÖP genom tillägg av ett arkitekturprogram

Strukturalternativ

AFSL ÖP-grupp efterlyste redan 220630 studier av formulerade strukturalternativ, som bl a följdes upp av "Strukturalternativ för ÖP24" till Lunds planerare nov-22 (bifogade). Skrivelsen är bas för denna del av vårt yttrande över samrådsförslaget.

Premiss

All fysisk planering kräver för att organisera bebyggelse och forma rum ändamålsenlig struktur att utgå från – *för estetisk organisering av praktisk verklighet (Elias Cornell)*.

Definition av Struktur

I en struktur ger (finns/uppstår/skapas) relationer mellan dess delar mervärde både till delarna och hela strukturen. (Delarna 'smittar av sig' på varandra, delar nyttor. Motsats är kaos.) (Skillnad: System, som består av delar som förutsätter varandra - av regler ordnat helt). Struktur ska ha ett syfte, utgår från befintliga förhållanden, kan utvecklas och bearbetas för att lösa problem -- kvalitativa, kvantitativa, för invånarnas levnadsvillkor och ekosystemens funktion – och klimatfrågan, nå målen 2030 och 2045.

Ordet struktur används flitigt i samrådsförslaget, men genomgående som något befintligt, som objekt, t ex "bebyggelsestruktur", "Utveckling ske i en tät struktur", "grönstruktur" (som bara finns där). Förslaget ter sig mer som programhandling, ger sällan konkreta ställningstaganden som anvisningar till detaljplanering m m. Är mer 'borde' och beskrivningar an befintliga förhållanden.

Bilder med Lunds 'strategiska' roll i regionen, kan ge intryck av att den vilar på genomtänkt struktur, men detta förslag till ÖP saknar en sådan planeringsvilja, att tolka, bearbeta och utveckla struktur(erna) i och från det befintliga. Dvs att använda struktur som metod, inte som beskrivning.

ÖP måste vara det instrument som bygger struktur, *organiserar* staden -- vad skulle annars stå för det? Detta samrådsförslag präglas av ett passivt förhållningssätt, vi får se – i st f vad vi vill till år 2050 – ett program.

Alternativ

En basal metod i fysisk planering (mm), är att söka sig fram till bästa möjliga lösning. Att pröva och jämföra alternativ är också ett väsentligt pedagogiskt verktyg för politiken -- för att omsätta förslag till politiska åtaganden och handling liksom för dem som får/kan/vill yttra sig, dvs som hjälp att sätta sig in i arbetets resultat.

I detta förslag saknas de studier av alternativa strukturer som, t ex kunde ge kontroll på förtättningsviljan, ge initiativ som skulle öppna att förekomma exploatörerna, ge kraft att värna kvalitet och klimat

I "Hållbarhetsbedömning av alternativa markanvändningar" resonerar man tidigt (-22). om olika fördelning av direktivets bostadsvolym, inte om "tre olika utbyggnadsriktningar". Om gjort det, hade det kanske blivit strukturalternativ. I bedömningen där lutar man åt satsning på staden, som effektivare, som klimatvänligare, som mer ekonomiskt genom nyttjande av befintlig infrastruktur. Nu i samrådsförslaget har det kompromissats.

Markanvändningskartan

ÖP ska visa hur mark, vatten och bebyggelse ska användas, utvecklas och bevaras, peka hur kommunen ska utvecklas på lång sikt samtidigt som den vägleder beslut här och nu. Kartan avgränsar och definierar användning, men kvalitet och kvantitet kan den inte visa, det måste förklaras – besvara alla frågor 'varför'. Till det krävs text.

Brasklapp infinner sig omedelbart: "Det är intentionerna och inriktningen som är central för ÖP vägledande roll. Gränser mellan områden och dragning av stråk ska inte tolkas med exakthet. Ett generellt förhållningssätt är att användningen kan utvecklas".

Vad är då markanvändningskartan värd?

Den visar inte struktur heller, fattbart. Till det behövs särskilda illustrationer. Sådana finns inte. Den säger ingenting om 'förtättningskapaciteten' Där antyds endast var det kan tänkas ske (med skraffering). Inga ställningstaganden om villkor (som i ÖP18).

Betr bebyggelse i staden visar den bostadsutveckling i delar av Brunnsög, omvandlingen av Västerbro och något i Råby (5.000 bostäder). Hunnerup är markerat som utbyggnadsområde (men inte Staffanstorps utbyggnadsanspråk utmed Höje å). ÖP-förslaget bryr sig inte om relationen till omgivande landskap, trots fokus på identitet och Lund som riksintresse.

Några utbyggnadsområden har inte lagts till. Resten ska vara förtätning. För utbyggnad bortom 2050 tas dock stora arealer åkermark i anspråk. I periferin (som alltid). Alternativ är inte studerade – inte andra strukturer.

'Grönstruktur' är en kategori, dvs markerade arealer och stråk. I text saknas relation till antaget Grönprogram (från jan -20 år). Programmet är knappt nämnt.

I orterna har det avsatts nya utrymmen. AFSL fokuserar emellertid staden.

Med digitaliseringens potenser bör kartan utvecklas och möjliggöra differentierad redovisning av egenskaper och kvaliteter i landskapet.

Vad sägs om staden?

Att den ska förtätas, det är primärt. En vilja, men inget konkret. Någon kapacitetsstudie av givet utrymme är inte redovisat. Finns den? Inte heller redovisas konkreta lokaliserings- och utformningsvillkor, annat än resonemang om god, trygg, hälsosam bostadsmiljö. Men inte specifika krav som kan bryta den negativa utveckling som pågått i många år.

De goda orden måste omvandlas till strikta ställningstaganden.

Förtätandets boplatser ska givetvis leva upp till visionen ”Sveriges bästa livsmiljö”.

Samrådsförslaget är motsägelsefullt. Uttryck som ”förtätningen genomförs utan att grönstrukturen påverkas negativt i allt för stor utsträckning” är ett av många, jmf med ”grönstrukturen behöver säkerställas vid förtätning.” och ”Planeringen ska säkerställa”: ”Platser för fysisk aktivitet, rekreation och kultur”, ”Ge barn plats i den byggda miljön”, med ”Särskild fokus”. Det påpekas att barnkonventionen nu är svensk lag, men det ställs inte krav att följa den.

Likaså jordbruk: ”jordbruksmarken ska som huvudregel undantas från byggnation” – vad är huvudregel? Vad innebär det? När den behövs till annat? ... och bortom 2050?

”Fyrstegsprincipen ska genomsyra allt arbete. Principen innebär att i första hand ska behovet av att resa med bil minska och i andra hand nyttjas befintlig infrastruktur mer effektivt. Först när dessa möjligheter är prövade kan ny infrastruktur bli aktuell”.

En inriktning för vägreservat nämns, och för att minska behovet av att investera i nya strukturer -- men inte som krav.

Det ligger nära till hands att använda principen även för bebyggelse i klimatets namn: ÖP ställningstagande, att riv inte, använd, ev omstrukturera, lägg till, först därefter bygg nytt – men med återanvänt material. Hållbart samhällsbygge.

Mobilitet

Förslaget menar att ”Den täta strukturen skapar förutsättningar för en hållbar mobilitet och ett effektivt resursutnyttjande”. Kollektivtrafiken ska fortsätta att utvecklas och prioriteras efter ett tydligt stråktänk, inom och mellan tätorter”

ÖP-förslaget tar lokaltrafiken för given, visar den inte ens. Den har samma linjer som alltid, dock med de omprioriteringar Skånetrafiken nyligen gjort med flytten av kärnan från Botulf-platsen till Lund C.

Trots att lokaltrafiken är central för översiktsplanen finns den inte markerad på kartan. Vidstående lokaltrafikkarta utgör den struktur resonemangen vilar på. Den är inte redovisad.

Skriver ”Utvecklas för boendes levnadsvillkor och ändrade förhållningssätt till klimat ...” i klar motsättning till ”Med kollektivtrafikens ”prioritering av körtid”, effektivisera, ... ”; ”Innebär genare och snabbare linjenät”, där trafikfunktionen går före allt annat. Bortser flagrant från att restid är det humanistiska måttet. Från dörr till dörr.

Som basal struktur innebär lokaltrafikklinjerna med förtätningsprogrammets satsning på hållplatsmiljöer, att de 180 hållplatserna med ett tillskott av i genomsnitt 60 lgh/hpl (en fotbollsplan vid e=1) rymmer hälften av direktivets 20.000 bostäder. Klaras boplatsernas miljökrav vid den omfattningen? Rymmer? Anvisade utbyggnadsområden (5.000 bost) räcker inte. Var resten – på åkermarken i periferin?

Som framgår av trafikkartan är stora delar av staden underförsörjd på kollektivtrafik, dvs har långt mer än 5 min till hpl. Det förhållandet är ö h t inte behandlat i samrådsförslaget – att göra plan även för dem som bor, inte bara för tillväxten.

Skånetrafikens prioriteringar -- av kort körtid, kortare linjesträckningar och nedläggning av hållplatser -- är ett särintresse som går tvärs resultat av enkätundersökningar.

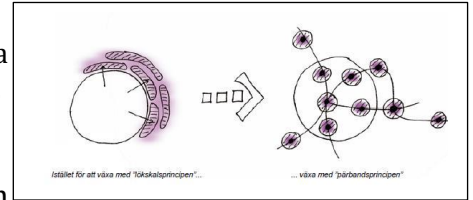
Dessa prioriteringar är av nödvändighet en kommunal angelägenhet (PBL). Det är hur kommunen anser att den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras, som gäller –inte Skånetrafiken. De utför trafiken i den struktur som är bas i ÖP. Om inte, så är det inte kommunen som skapar framtid och kvalitet.

Att prioritera kollektivtrafiken i stadsrummet analyseras inte heller, innebörden av upprepade formuleringar om mötesplatser, hållplatsmiljöer, diversifierat boende (och direktiven 2009). Organisera förnyelsen med hållplatser som mötesplatser i prioriterad busstråk i st f på trottoarer i biltrafiken, något sådant konkret ges inte. Det är som det är.

Bygga struktur

som vi framhöll i vår skrivelse 221122

Staden Lund är på alla håll omgiven av världens bördigaste åkermarker, och vi frågar oss om det är möjligt att ha sådana tillväxtambitioner som i de aktuella direktiven och besluten. Den koncentriska utbyggnaden i stadens periferi som visas i figuren intill har ifrågasatts i ÖP efter ÖP, men landar där ändå på bekostnad av högvärdig åkermark. Senast i den gällande ÖP18. Men någon analys av konsekvenserna av iakttagelsen har inte setts.

Vad innebär den högra, 'pärlbandsprincipen'?

Lokaltrafiken bygger struktur, det gör också sammanhängande grönstruktur, både för ekologin och människorna. Det sägs i förslagets texter, men inte som konkret krav.

Av Kf antaget Grönprogram (200128) måste redovisas, förändringar i samrådsförslaget av det redovisas och förklaras.

analys

'Princip' som ger struktur. Kanske som ÖP-direktiven 2009 lokaltrafiken ordnad med prioritet (egen väg) och med utbyggnad kring hållplatserna t ex som modellen nedan 'Stadsbyar' kring hpl, med högst 5 minuter till denna (ger 900 boende vid e=1).

Pärlbandet en konsekvens

Hållplats efter hållplats ger en kedja mötesplatser

Att färdas genom dem ger en rikare kulturbild, ger Lund en mångfacetterad identitet

Service kan spridas utmed pärlbandet

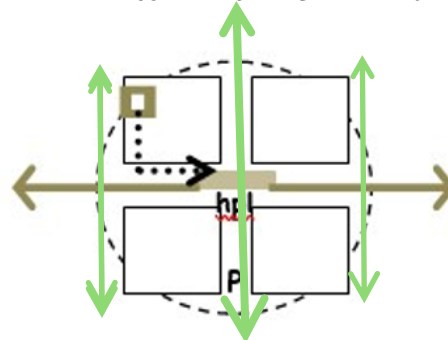
Skollokaler är kapaciteter för lokalsamhället = nära hpl

Verksamheter integrerade

Grönstruktur på tvärs

Modell att appliceras på varje situation, befintlig som ny

Modellen kan appliceras inne i staden. Varje hållplats (ny eller flyttad) genererar en 'by'.

ÖParbetet måste söka ändrade linjesträckningar undan bilgatorna för att hållplatserna ska kunna bli de 'mötetorg' ÖPtexterna talar om. Det tar tid, men ÖP har tid.

'Pärlband' kan sträckas ut i omgivande landskap, kan 'hoppa över' åkermark som figuren antyder (med normal marschfart tar 'luckan 1/2 min/500 m), etablera god boendemiljö på icke-jordbruksmark (med andra kvaliteter i landskapet intill).

AFSL menar här:

Att alternativstudier görs utifrån strukturer (inte från volymfördelning)

Robusta strukturer söks för att klara ett förändrat klimat

Att 'Hållbar mobilitet' ges analyser som ger konkreta krav på bilanvändning i staden och långtgående analyser av lokaltrafikens möjligheter

Att lokaltrafiken redovisas i markkartan som utvecklingspotential i ÖP tidsperspektiv

Att förtätningsmöjligheter grundas på konkret analys med faktisk prioritering av koppling till hållplatser

Att en god boendemiljö -- god gestaltad livsmiljö – hävdas med gröna och blå kvaliteter med plats för barn ute i boplatserna i säker och hälsosam miljö

Slutsatser (med sidhänvisningar till yttrandet)

Detta samrådsförslag till Lunds nya ÖP är ohanterbar genom sin storlek (832 sidor) och svårigheterna att tolka ett material delat på nio olika dokument. Förslaget måste omstruktureras. Vi föreslår ovan (sid 5) en begripligare och mer hanterbar struktur

Det församråd som numera förväntas, blev tidigt och magert, någon dialog med intresserade kommuninvånare kunde sedan inte ske i det förlängda planarbetet; Läsbarhet, tolkningsbarhet måste förbättras avsevärt (sid 2)

Samrådsförslaget strider mot 3 kap PBL

Det saknar en målbild för 2050, konkret vision -- vart strävar kommunen, vad vill politiken

Samrådsförslaget saknar sådana ställningstaganden som i ÖP18, 'riktlinjer' här är inte juridiskt/politiskt koncist

Mark- och vattenanvändningskartan brister i läsbarhet, saknar strukturelement och klara gränser...

Teckenförklaringen saknar t ex svart tunn skraffering, förklaring saknas även i text (sid 11)

Kartan får inte fräntas sin legala verkan som med brasklapp i text om gränser -- "de ska inte ses som exakta"; "inriktning är det centrala" (sid 11)

Förslaget strider mot lagstiftarens intentioner om politikens användning av ÖP som politiskt instrument.

Det strider mot planarbetets direktiv (sept -21) och kommunens policybeslut -- *utvecklas strategiskt och vägleda planering* (sid 1)

Det strider mot lagstiftarens och lagarnas krav, att ge medborgarna möjlighet till insyn och påverkan och att därmed bidra med bra beslutsunderlag (sid 2)

Förslaget strider mot kommunens klimatbeslut i Agenda2030, LundaEko och LundaMats genom bristande integration med och konsekvenser av dessa och andra styrdokument.

ÖP ska utgå från det övergripande målet att bidra till klimatomställningen och ett hållbart samhälle (sid 7)

Av Kf antaget Grönprogram (200128) måste införas i ÖP som grundkrav och förstärkning av grönblå infrastruktur, förändringar i samrådsförslaget redovisas och förklaras (sid 7, 11)

Förslaget saknar arkitekturprogram -- måste utformas och läggas till ÖP (sid 8)

Förslaget saknar ambition att förbättra tillgänglighet, närhet och andra kvaliteter i närmiljön (sid 9)

Barns uppväxtvillkor i miljön ska ges tydligare direktiv, tydligare än ÖP18

Stora delar av staden och orterna har så långt till hållplats att bilen framstår som självklart val för vardagsresandet – det är inte att bygga robusta strukturer som bidrar till ... och förebygger ett förändrat klimat (sid 13)

Kommunen måste snabbare och mer aktivt planera för minskning av koldioxidutsläppen från trafiken återspeglad i ÖP (sid 7)

En analys saknas av den målkonflikt som finns mellan utbyggnadsvolym och flera andra intressen såsom bevarande av jordbruksmark och uppnående av mål för klimat och miljö samt för kvalitet i boendet (sid 6, 9, 13)

En generell brist är att samrådsförslaget är allmänt hållt och att det trots sin omfattande volym saknar tydlighet om strategier, åtgärder och konsekvenser. Det beror i hög grad på att vision och målbild saknas

Vi hänvisar även till de slutsatser och synpunkter som redovisats i form av att-satser tidigare i detta yttrande (sid 7,8,9,13), och till vårt 12-punktsprogram för stads kärnan

Slutligen: följ lagarna, följ direktiv och styrdokument, gör en användbar och styrande plan (Kf), gör om planhandlingen

Stadsmiljöföreningen AFSL
genom temagruppen för ÖP

Lennart Nord
v ordf
0706734274